

одна дитина в сім'ї ототожнюється з поняттям посиленої турботи батьків, яка переходить всі грані педагогічної доцільності. Педагог доводить: є велика ймовірність того, що одна дитина може посідати найцентральніше місце в сім'ї, так як вона одна і всі члени родини будуть пропонувати свої послуги, кожний по-своєму розбещувати. Для дитини цей стан стане нормальним, але в дитячому садку чи школі у такої дитини обов'язково виникатимуть проблеми, коли потрібно буде бути нарівні зі всіма і доведеться прилаштовуватися до різних умов, грати в команді і займати далеко не найпочесніші місця [2, с. 25].

Таким чином, однодітна сім'я у сучасній українській державі – явище закономірне і цілком реальне. Так само реально орієнтованими мають стати педагогічні технології, спрямовані на однодітну сім'ю та поліпшення її виховного потенціалу.

Література

1. Адлер А. Воспитание детей. Взаимодействие полов [пер. с нем.] URL:<https://makhnii-history.blogspot.com/2018/05/6-4.html> (Дата звернення 22.09.2020)

2. Амонашвили Ш. А. Как живете, дети? Пособие для учителей. Москва, 1988, 208с.

3. Бех І. Д. Виховання особистості. У 2 кн. Кн.2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: Київ, Либідь, 2003. 344 с.

4. Макаренко А. С. Книга для батьків. – Київ, 1982. 226с.

УДК 37.032:177.72

Я. Р. СЕМКІВ, О. В. ГРАБЧАК
Хмельницький національний університет

ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ГУМАННОСТІ

На етапі активної трансформації української системи освіти постала потреба подолання загрози бездуховності, тому особливо важливим стає формування соціально активної

особистості зі сталою ієрархією цінностей, системою гуманного ставлення до світу, до себе, до інших людей.

Гуманне мислення, як вічна істина і як стрижень усякого вищого вчення та спадщини, таїть у собі можливість постійного оновлення, багатогранної творчої діяльності соціального працівника. Сучасна освіта повинна не тільки надавати інформацію, але й сприяти формуванню найкращих якостей у майбутніх фахівців соціальної сфери. Гуманізм повинен стати невід'ємною рисою особистості майбутнього соціального працівника.

Ще в працях видатного китайського філософа Конфуція ми знаходимо згадку про якість на кшталт гуманності, яку він називав людинолюбство. Його Конфуцій вважав корисним як для суспільства, так і для окремо взятої особистості. Основним шляхом виховання людинолюбства є турбота про людей та велика вимогливість до себе [2].

Актуально звернутись і до прогресивної думки Г. Сковороди, який висунув і обґрунтував важливі ідеї про людину, її щастя та шляхи його досягнення, підносячи істинно людське, духовне в людині як визначальний чинник її діяльності. «Серце – корінь життя», «обитель любові» – є осередком душевного життя людини, внутрішньою силою її самопізнання і самовдосконалення, через які вона може досягнути щастя [3, с. 47].

Видатний український педагог В. Сухомлинський підносить гуманну поведінку до рівня громадського обов'язку кожної людини і вважає, що високоморальні вчинки є запорукою формування благородних людських почуттів та необхідною умовою духовно-морального прогресу суспільства.

Важливим для нашого дослідження є поняття «педагогічний гуманізм» Л. Архангельського, яким позначають світогляд, основними принципами якого є любов до людей, повага людської гідності, турбота про благо людей.

Сучасні науковці І. Бех, С. Вітвицька, П. Козляковський та інші, характеризуючи вікові особливості студентської молоді, доводять, що цей вік є найсприятливішим для цілеспрямованого впливу на особистість шляхом надання їй достатнього простору для вияву самостійності й творчості, становлення гуманістичних начал. Соціально-теоретичний аспект гуманізму розглядають В.

Андрущенко, І. Бех, Л. Губернський та інші вчені. Дослідники зосереджують увагу на таких аспектах проблеми виховання, як формування гуманістичних почуттів і відносин, гуманізація у майбутніх соціальних працівників в умовах професійної підготовки.

Ідеали гуманізму нині активно популяризуються світовою спільнотою, що пов'язано передусім, із кризою духовності. Подолання духовно-моральної кризи суспільства вбачається у перебудові масової свідомості шляхом опанування сучасних знань та опорою на досвід гуманістичної парадигми. Процес виховання має базуватися на ідеях гуманізму, відповідно до яких кожна людина є неповторною особистістю, яка заслуговує на неупереджене та гідне ставлення оточення. Це зумовлює необхідність формування гуманної особистості як повноцінного суб'єкта системи вищої професійної освіти.

На різних етапах історичного поступу ідеї гуманізму набували специфічного тлумачення, що суттєво урізноманітнює їх зміст. Нині співіснує безліч гуманістичних ідей та концепцій: світська, теологічна, ідеалістична, матеріалістична, песимістична, оптимістична, конформістська тощо. Проте, з погляду сучасних вітчизняних дослідників філософської гуманістичної проблематики, «різнобарвність» феномена гуманізму не приховує наявності в різноманітних інтерпретаціях *humanitas* загальних концептів: визнання людини найвищою цінністю, поважання людської особистості, її гідності, прагнення забезпечити та гарантувати основні права особистості, підтримка знедолених, соціально «вразливих» громадян (філантропія, благодійництво), віра у можливість вдосконалити індивіда засобами виховання та культури» [2, с. 48].

Висновки. Визначаючи основну характеристику ХХІ століття, практично всі дослідники звертають увагу на її гуманістичну спрямованість. Розвиток сучасних процесів і вимог до якості реалізації майбутнього соціального працівника спричиняють необхідність удосконалення фахівців даного профілю. В сьогоденному суспільстві фахівці мають вирішувати комплекс завдань, які встають перед ними, з урахуванням гуманістичних цінностей. Система вищої освіти повинна забезпечити виховання та навчання справжніх професіоналів, які просто орієнтуються в досягненнях своєї галузі. Потрібно в

навчальному процесі вищих навчальних закладів використовувати сучасні принципи та вдосконалювати форму, структуру, методи та зміст виховання гуманістичних надбань людського роду.

Література

1. Бітаєв В. А. Естетичне виховання і гуманізація особи. – К.: ДАКККіМ, 2003. 232 с.
2. Конфуций и его школа : антология гуманной педагогики/ [В. В. Малявин (сост. и авт. предисл.)]. М. : Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 2002. 226 с.
3. Пазенок В. С. Гуманізм: сучасні інтерпретації та перспективи / К.: Укр. центр духовної культури, 2001. 380 с.
4. Сковорода : антология гуманной педагогики/ [В. В. Малявин (сост. и авт. предисл.)]. М. : Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 2002. 224 с.

УДК 37.013.42

І. П. СІРОЖКО, Л. І. РОМАНОВСЬКА
Хмельницький національний університет

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНТРЕНТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У ПІДЛІТКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сьогодні інтернет став невід'ємною частиною нашого життя. Проте інтернет, як і все у житті, має дві сторони – чорну і білу. Окрім переваг інтернет приніс певні незручності. Для деяких він став ще одним видом залежності, що за своєї дії і прихильності не поступається алкоголю чи нікотину [6, с. 294]. Хоча інтернет-залежність не несе в собі прямої, явної загрози суспільству, та все ж мають негативні наслідки для людини і соціуму. Людина, яка проводить більше часу в інтернет просторі не заважає і не загрожує оточуючим, але при цьому втрачає важливі соціальні контакти, перестає повноцінно виконувати соціальні функції, деградує як особистість [7, с. 188].